

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea din Craiova
1.2. Facultatea	de Teologie Ortodoxă
1.3. Departamentul	de Teologie
1.4. Domeniul de studii	Teologie
1.5. Ciclul de studii universitare	Licență, seria 2023-2027
1.6. Forma de organizare	Zi
1.7. Programul de studii	Teologie Ortodoxă Pastorală

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei			Teologie dogmatică ortodoxă			2.2. Cod	D15TOPL555	
2.3. Titularul activităților de curs			Pr. lect. univ. dr. Lucian Zenoviu BOT					
2.4. Titularul activităților de seminar/ laborator								
2.5. Anul de studiu	III	2.5. Semestrul	I	2.6. Tipul de evaluare (E/C/VP)	E	2.7. Regimul disciplinei	DF, DO	

3. Timpul total estimat (ore pe semestru a activităților didactice)

3.1. Numărul de ore pe săptămână	4	din care: 3.2 curs	2	3.3. seminar/laborator	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5 curs	28	3.6. seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp - ore/sapt.					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					15
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					12
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					10
Tutoriat					2
Examinări					2
Alte activități de cercetare					3
3.7. Total ore studiu individual					44
3.8. Total ore pe semestru					100
3.9. Numărul de credite					4

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	- Cunoașterea <i>Sfintei Scripturi</i>, a istoriei bisericești și o bună orientare în patrologia răsăriteană, precum și în istoria filosofiei antice; - Cunoașterea principiilor hermeneutice specifice Ortodoxiei.
--------------------	---

4.2. de competențe	Operare pe calculator (Word, AI); capacitatea de sinteză și gândire critică.
--------------------	--

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Cursul se va desfășura în condițiile impuse de lege, urmând procesul de predare și învățare fizic.
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	- Sală specială destinată activităților practice; - Sală virtuală pe platforma Google Classroom.

6. Obiectivele disciplinei – rezultate așteptate ale învățării la formarea cărora contribuie parcurgerea și promovarea disciplinei

Cunoștințe	Studentul/Absolventul: - Cunoaștere învățătura de credință a Bisericii Ortodoxe și identifică diferențele dogmatice și canonice; - Înțelege și cunoaște conceptele, curentele și noțiunile specifice gnoseologiei răsăritene, dintr-o perspectivă cronologică și sistematică; - Cunoaște terminologia și noțiunile generale ale <i>Teologiei Dogmatice</i>, dar și evoluția teologiei românești; - Este familiarizat cu operele Sfinților Părinți și ale scriitorilor răsăriteni care au avut un impact considerabil asupra <i>Teologiei Dogmatice</i> moderne; - Cunoaște principalele tendințe în domeniul cosmologiei ortodoxe și a învățaturii despre Revelație; - Dobânște perspective transdisciplinare în problematica studiului și cercetării dogmatice.
Aptitudini (Abilități)	Studentul/Absolventul: - Asimilează și își împropriează temeinic adevărul de credință dogmatic, promovat prin învățătura și în viața Bisericii; - Aplică reguli de muncă organizată și eficientă, dobândește atitudini responsabile față de domeniul didactic-științific, pentru valorificarea creativă a propriului potențial, cu respectarea principiilor și a normelor de etică profesională; - Culege informații din medii științifice diverse, adaptând și aplicând aceste valori noi propriei practici liturgice; - Dobândește capacitatea de dialog cu celelalte discipline teologice și ramuri ale științei, în identificarea unei viziuni integratoare.
Responsabilitate și autonomie	Studentul/Absolventul: - Dobândește capacitatea de a distinge adevărul de credință de învățături greșite, respectiv asimilează teoretic și practic adevărul de credință dogmatic, practica liturgică și canonică; - Cunoaște principalele metode de expunere a învățaturii Bisericii; - Își formează capacitatea de a argumenta interdependențele dintre învățătura patristică, expresia liturgică a dogmei și teologia contemporană; - Își formează capacitatea de analiza a problemelor cu implicații pentru Tradiția Bisericii; - Dobândește capacitatea de a argumenta puncte de vedere personale în baza unei analize dogmatice, respectiv de a identifica situații concrete de aplicare a învățaturii răsăritene; - Învăță să folosească corect sursele bibliografice, cu raportare la izvoarele biblice, patristice și filocalice.

7. Conținuturi

7.1. CURS	Modalitatea de desfășurare	Metode de predare	Fond de timp alocat (ore)
1. Tradiția dogmatică ortodoxă: istorie, repere și perspective 1.1. Teologhisirea dogmatică și relevanța ei; 1.2. Limitele diferitelor abordări dogmatice; 1.3. Elemente istoriografice ale Dogmaticii românești.	față în față (săptămâna 1)	Prelegere Materiale didactice imprimare	2 ore
2. Credința, rațiunea și cunoașterea dogmatică 2.1. Cunoașterea în prisma credinței și a rațiunii; 2.2. Tipuri de cunoaștere și limitele cunoașterii; 2.3. Cunoașterea istorică, caterziană și obiectivă; 2.4. Cunoaștere și Adevăr.	față în față (săptămâna 2)	Prelegere Materiale didactice imprimare	2 ore
3. Mai este necesară distincția dintre ortodoxie și erezie? Clarificări istorice și dogmatice 3.1. Concepte. Terminologie. Definiții; 3.2. Dogma și erezia în cheie istorică; 3.3. Procesul de normare a creștinismului; 3.4. Sf. Ioan Damaschinul – o poziție patristică	față în față (săptămâna 3)	Prelegere Materiale didactice imprimare	2 ore
4. În inima Ortodoxiei. Formularea dogmatică – paliere de sens 4.1. Palierul conceptual; 4.2. Propozițiile de credință; 4.3. Doctrina, abordarea intelectualistă și pragmatică; 4.4. Canonul Ortodoxiei.	față în față (săptămâna 4)	Prelegere Materiale didactice imprimare	2 ore
5. Există înnoire în formulare dogmatică? Cunoașterea dogmatică și Tradiția 5.1. Doctrina creștină: de la Newman la Stăniloae; 5.2. Tradiția și tradițiile – problema izvoarelor; 5.3. Sensuri logice și „natura”	față în față (săptămâna 5)	Prelegere Materiale didactice imprimare	1 ore

gnoseologiei.			
6. Sub imperiul semnelor: teologhisirea apofatică și cunoașterea dogmatică 6.1. Tradiția apofatică: de la limbaj la cunoaștere; 6.2. Structura antinomică a cunoașterii dogmatice; 6.3. Imaginația și cunoașterea dogmatică; 6.4. Experiență și dogmă.	față în față (săptămâna 6)	Prelegere Materiale didactice imprimate	1 ore
7. Înapoi la izvoare: Revelația și cunoașterea lui Dumnezeu 7.1. Modele ale Revelației și mărturia scripturistică; 7.2. Revelația și cunoașterea: perspective patristice; 7.3. Perspective moderne asupra Revelației; 7.4. Problema hermeneuticii.	față în față (săptămâna 7)	Prelegere Materiale didactice imprimate	2 ore
8. Cum ne raportăm la adevărul de credință? Evlavia, estetica și metodologia 8.1. Evlavia și însușirea credinței; 8.2. Estetica și mărturia credinței; 8.3. Monumentele dogmatice și metodologia.	față în față (săptămâna 8)	Prelegere Materiale didactice imprimate	2 ore
9. Creația din nimic – adevărata revoluție conceptuală 9.1. Creația din nimic și logica darului; 9.2. Frumusețea și atributele creației; 9.3. Creația și comuniunea cu Dumnezeu.	față în față (săptămâna 9)	Prelegere Materiale didactice imprimate	2 ore
10. Omul: micro-cosmos sau macro-cosmos? 10.1. Chip și asemănare; 10.2. Antropologia din perspectiva hristologiei; 10.3. Starea primordială și relațiile omului cu întreaga zidire; 10.4. Problema genurilor.	față în față (săptămâna 10)	Prelegere Materiale didactice imprimate	2 ore

11. În căutrea Paradisului: de la imaginea biblică la deslușirile teologice ale Părinților 11.1. Raiul și descrierea sa în Scriptură; 11.2. Recuperarea raiului în literatura apocrifă; 11.3. Căutarea Raiului în teologia patristică; 11.4. Revaluarea temei în relație cu eshatologia.	față în față (săptămâna 11)	Prelegere Materiale didactice imprimare	2 ore
12. Lumea nevăzută: ierarhia cerească 12.1. Îngerii și corporalitatea; 12.2. Problema ierarhiei cerești; 12.3. Relația dintre îngeri și creație; 12.4. Cunoașterea și puterea îngerilor.	față în față (săptămâna 12)	Prelegere Materiale didactice imprimare	2 ore
13. Căderea în păcat și problema răului 13.1. Căderea în păcat și judecata dumnezeiască; 13.2. Păcatul strămoșesc și transmiterea lui; 13.3. Relația omului cu întreaga creație după cădere; 13.4. Problema suferinței și chestiunea răului.	față în față (săptămâna 13)	Prelegere Materiale didactice imprimare	2 ore
14. Istorie și providență 14.1. Istoria ca răstimp al pocăinței; 14.2. Providența și iconomia; 14.3. Sensul teologic al istoriei.	față în față (săptămâna 14)	Prelegere Materiale didactice imprimare	2 ore
Bibliografie: ALFEYEV, IPS Ilarion, <i>Taina credinței. Introducere în Teologia Dogmatică Ortodoxă</i> , traducere de Felicia Dumas, Iași, Editura Doxologia, 2014. BEHR, pr. prof. John, „Scripture, the Gospel, and Orthodoxy”, în <i>St. Vladimir's Theological Quarterly</i> , vol. 43 (1999), nr. 3-4, pp. 223-48. IDEM, <i>Formarea Teologiei Creștine</i> , vol. 1: <i>Drumul spre Niceea</i> , traducere de Mihail G. Neamțu, București, Editura Sophia, 2004. BEL, pr. prof. Valer, „Revelație, dogmă, teologie și terminologie”, în <i>Studia Universitatis Babeș-Bolyai, Theologia Orthodoxa</i> , vol. 58 (2013), nr. 2, pp. 161-70. BERGER, Ierom. Calinic, <i>Teognosia. Sinteza dogmatică și duhovnicească a părintelui Dumitru Stăniloae</i> , traducere de ierom. Nectarie Dărăban, Sibiu, Editura Deisis, 2014. BUCHIU, pr. prof. Ștefan, <i>Cunoașterea apofatică în gândirea părintelui Stăniloae</i> , București, Editura Libra, 2002. IDEM (coord.), <i>Teologia Dogmatică Ortodoxă</i> , vol. I, București, Editura Basilica, 2017. BUD, Paula, „Valențe etice și estetice ale imaginii în Vechiul Testament”, în <i>Studia Universitatis Babeș Bolyai-Theologia Orthodoxa</i> , vol. 2008, pp. 281-94. EVDOKIMOV, prof. Paul, <i>Orthodoxia</i> , traducerea de IPS Irineu Popa, București, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, 1996. FLOROVSKY, pr. prof. Georges, <i>Biblie, Biserică, Tradiție. O viziune ortodoxă</i> , traducere de Radu			

Teodorescu, Alba Iulia, Editura Reîntregirea, 2016.

HAYMES, Brian, *The Concept of Knowledge of God*, London, Macmillan Press, 1988.

IATAN, Cristinel, „Elemente de gnoseologie biblică vechi-testamentară”, în *Studii Teologice*, vol. 11 (2015), pp. 13-80.

IOJA, pr. prof. Cristinel, *Dogmatică și dogmatişti. Prolegomena privind aprofundarea Teologiei Dogmatice Ortodoxe în România în a doua jumătate a secolului al XX-lea și începutul secolului al XXI-lea*, Iași, Editura Doxologia, 2017.

LATTIER, Daniel J., „The Orthodox Rejection of Doctrinal Developement”, în *Pro Ecclesia*, vol. 20 (2011), nr. 4, pp. 389-410.

LEMENI (coord.), Adrian, *Repere patristice în dialogul dintre Teologie și știință*, București, Editura Basilica, 2005.

LOSSKY, Vladimir, *Teologia Mistică a Bisericii de Răsărit*, traducere de pr. Vasile Răducă, București, Editura Anastasia, 1993.

LOUTH, pr. prof. Andrew, *Introducere în teologia ortodoxă*, traducere Dragoș Mârșanu, Iași, Editura Doxologia, 2014.

MANTZARIDIS, Georgios, *Morală creștină*, traducere de Cornel Coman, București, Editura Bizantină, 2006.

MATSOUKAS, Nikos, *Introducere în Gnoseologia Teologică*, traducere de Maricel Popa, București, Editura Bizantină, 1997.

STĂNILOAE, pr. prof. Dumitru, *Teologia Dogmatică Ortodoxă (I)*, ediția a IV-a, București, Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, 2010.

Teologia Dogmatică și Simbolică. Manual pentru Facultățile Teologice, vol. I, Cluj-Napoca, Editura Renașterea, 2008.

VLACHOS, IPS Ierotheos, *Dogmatica empirică după învățăturile prin viu grai ale Părintelui Ioannis Rommanidis*, vol. 1: *Dogmă, Morală, Revelație*, traducerea de Tatiana Petrache, Iași, Editura Doxologia, 2014.

YANNARAS, Christos, *Abecedar al credinței*, traducere de pr. Constantin Coman, București, Editura Bizantină, 2007.

7.2. Seminar/laborator	Modalitatea de desfășurare	Metode de predare	Fond de timp alocat (ore)
1. Sfântul Ioan Damaschin și sinteza patristică	față în față (săptămâna 1)	Expozitivă, discuție colectivă	2 ore
2. Izvorul cunoașterii: problema ereziilor	față în față (săptămâna 2)	Expozitivă, discuție colectivă	2 ore
3. Izvorul cunoașterii: combaterea ereziilor	față în față (săptămâna 3)	Expozitivă, discuție colectivă	2 ore
4. Izvorul cunoașterii: dialectica	față în față (săptămâna 4)	Expozitivă, discuție colectivă	2 ore
5. Izvorul cunoașterii: raportarea la filosofie	față în față (săptămâna 5)	Expozitivă, discuție colectivă	2 ore
6. Izvorul cunoașterii: Dogmatica (I)	față în față (săptămâna 6)	Expozitivă, discuție colectivă	2 ore
7. Sinteza dogmatică a Sf. Ioan Damaschinul (I)	față în față (săptămâna 7)	Expozitivă, discuție colectivă	2 ore
8. Izvorul cunoașterii: Dogmatica (II)	față în față (săptămâna 8)	Expozitivă, discuție colectivă	2 ore
9. Sinteza dogmatică a Sf. Ioan Damaschinul (II)	față în față (săptămâna 9)	Expozitivă, discuție colectivă	2 ore
10. Expunerea credinței în contexte polemice	față în față (săptămâna 10)	Expozitivă, discuție colectivă	2 ore
11. Expunerea credinței – problematizări moderne	față în față (săptămâna 11)	Expozitivă, discuție colectivă	2 ore

12. Sfântul Ioan Damaschin și iconografia (I)	față în față (săptămâna 12)	Expozitivă, discuție colectivă	2 ore
13. Sfântul Ioan Damaschin și iconografia (II)	față în față (săptămâna 13)	Expozitivă, discuție colectivă	2 ore
14. De la sinteza bizantină la abordările moderne ale Dogmaticii	față în față (săptămâna 14)	Expozitivă, discuție colectivă	2 ore

Bibliografie:

EVDOKIMOV, prof. Paul, *Ortodoxia*, traducerea de IPS Irineu Popa, București, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, 1996.

IOJA, pr. prof. Cristinel, *Dogmatică și dogmatisti. Prolegomena privind aprofundarea Teologiei Dogmatice Ortodoxe în România în a doua jumătate a secolului al XX-lea și începutul secolului al XXI-lea*, Iași, Editura Doxologia, 2017.

LARCHET, Jean-Claude, *Sfântul Maxim Mărturisitorul. Mediator între Răsărit și Apus*, traducere de Daniela Cojocariu, ediție îngrijită de pr. Dragoș Bahrim, Iași, Doxologia, 2010.

LATTIER, Daniel J., „The Orthodox Rejection of Doctrinal Developement”, în *Pro Ecclesia*, vol. 20 (2011), nr. 4, pp. 389-410.

LEMENI (coord.), Adrian, *Repere patristice în dialogul dintre Teologie și știință*, București, Editura Basilica, 2005.

LOSSKY, Vladimir, *Teologia Mistică a Bisericii de Răsărit*, traducere de pr. Vasile Răducă, București, Editura Anastasia, 1993.

LOUTH, pr. prof. Andrew, *Introducere în teologia ortodoxă*, traducere Dragoș Mârșanu, Iași, Editura Doxologia, 2014.

LOUTH, pr. prof. Andrew, *Introducere în teologia ortodoxă*, traducere Dragoș Mârșanu, Iași, Editura Doxologia, 2014.

MANTZARIDIS, Georgios, *Morala creștină*, traducere de Cornel Coman, București, Editura Bizantină, 2006.

MATSOUKAS, Nikos, *Introducere în Gnoseologia Teologică*, traducere de Maricel Popa, București, Editura Bizantină, 1997.

MEYENDORFF, pr. prof. John, *Teologia bizantină*, traducere de pr. conf. Alexandru Stan, București, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, 1996.

SFÂNTUL IOAN DAMASCHINUL, *Dogmatica*, traducere de pr. prof. Dumitru Fecioru, București, Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, 2005.

STĂNILOAE, pr. prof. Dumitru, *Teologia Dogmatică Ortodoxă (I)*, ediția a IV-a, București, Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, 2010.

STĂNILOAE, pr. prof. Dumitru, *Teologia Dogmatică Ortodoxă (I)*, ediția a IV-a, București, Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, 2010.

Teologia Dogmatică și Simbolică. Manual pentru Facultățile Teologice, vol. I, Cluj-Napoca, Editura Renașterea, 2008.

THUNBERG, Lars, *Antropologia teologică a Sfântului Maxim Mărturisitorul. Microcosmos și Mediator*, traducere de Anca Popescu, București, Editura Sophia, 2005.

UNGUREANU, arhid. conf. Ionel, *Persoană și ethos. Înțelegeri de etică teologică ortodoxă*, Iași, Editura Doxologia, 2013.

8. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Temele de curs și seminar propuse sunt subiecte de actualitate în cercetarea fundamentală și aplicativă din domeniul Teologie, disciplina *Teologie dogmatică ortodoxă*. Tematica disciplinei acoperă conceptele majore relevante pentru aplicațiile specifice și pentru standardele comunității academice de profil. Conținuturile de învățare ajută la aprofundarea temeinică a teologiei, răspunzând, prin aceasta, așteptărilor principalilor angajatori ai absolvenților acestei discipline: structurile eclesiale, structurile de asistență socială și structurile din domeniul educației, asigurând și o bună pregătire pentru admiterea la masterat.

9. Evaluare

9. Evaluare			
Tip activitate	9.1. Criterii de evaluare	9.2. Metode de evaluare	9.3. Pondere din nota finală
9.4. Curs	Modul de analiză, sinteză și integrare a informației teoretice	Examen	70%
9.5. Seminar/laborator	Modul de analiză, sinteză și transfer a cunoștințelor teoretice în lucrările de seminar	Examen parțial	30%
		Lucrare de seminar	
		Activitate de seminar	
9.6. Standard minim de performanță			
• Prezența la curs și seminar (cel puțin 50%); • Participare la seminar (cel puțin 30%); • Utilizarea conceptelor teologice fundamentale în realizarea comunicării învățăturii de credință ortodoxă, respectiv capacitatea de susținere a unui dialog teologie-cultură menit reconfigurării religioase a lumii contemporane.			

Data completării

01.10.2025

Titular de disciplină,

Pr. lect. univ. dr. Lucian Zenoviu BOT

Semnătura titularului

Data avizării în departament

01.10.2025

Director de departament,

Pr. lect. univ. dr. Mihai Ciurea

Semnătura directorului de departament,